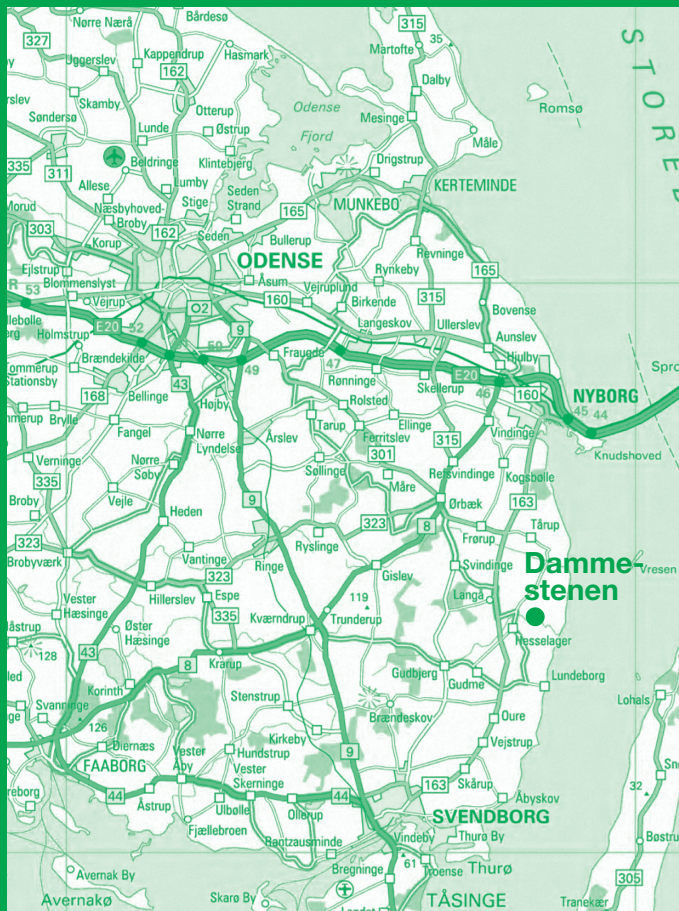

Fyns Amt

Natur- og vand-
miljøafdelingen
Ørbækvej 100
5220 Odense SØ
Tlf. 65 56 10 00

Velkommen til Danmarks største sten

Navnet på stenen er Dammostenen og ikke fejlagtigt Damestenen, som den er blevet kaldt lokalt. Dam betyder "lille sø" og evt. "agerjord med vandløb". Stenen har en omkreds på 45,8 m og en synlig højde på 9,8 m fra jordoverfladen til toppen. Den er helt sikkert højere, men resten er stadig dækket af jord. Den er anslået til at fylde ca. 370 m³ og veje omkring 1000 tons. Dammostenen er en lys rødliggrå, middeldkornet granit, som nogle steder har smalle bånd af lava, der er størknet i sprækker i det oprindelige grundfjeld.

Ifølge isteoriene er stenen bragt hertil af isgletcherne fra sydøst. Stenen kommer fra De Baltiske Lande. Den smeltede ud af isen og satte sig fast i moræneleret på dette sted. Gletscheren fortsatte med at glide henover, så stenen er slebet rund mod sydøst. Gruset i bunden af isen har skuret striber i stenen — og viser dermed isens bevægelsesretning.

De "Vilde og fantastiske Is-Theorier" blev ikke anerkendt i midten af forrige århundrede: *Dammostenen kunde være et Skær, der engang har raget op af et Fortids Hav og have faaet sine frictionsstriber, af Bølgeslag og Stene* mente den daværende danske geolog Forchhammer. Kong Christian VIII befalede en udgravning i 1840 i formodning om at det var det faste fjeld, der stak op af jorden.

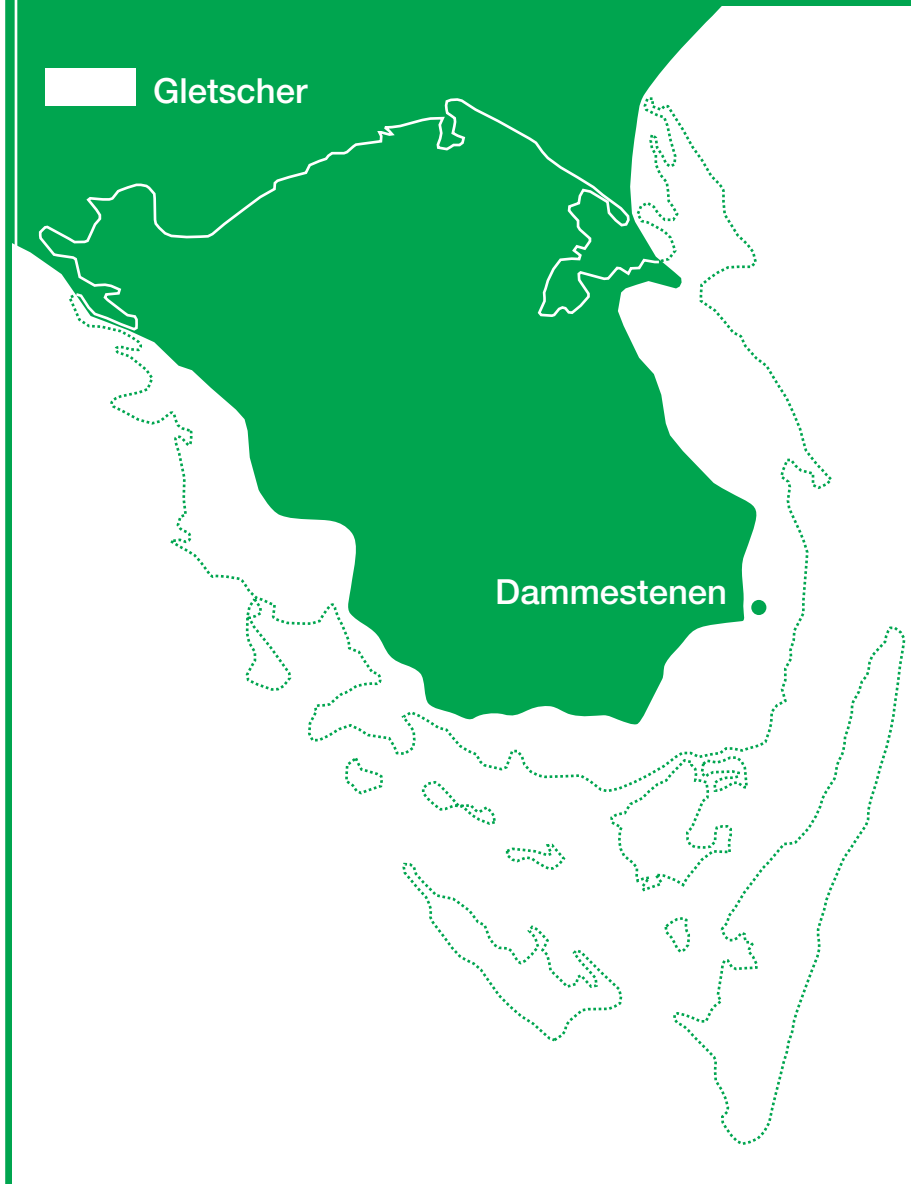
Det mest almindelige sagn fortæller, at en jættee eller troldkvinde på Langeland blev så forbitret over klokkingningen fra Svindinge Kirke, at hun ved hjælp af sit strømpebånd kylede stenen efter kirken — men en engel kom i vejen. Engelens fodaftryk kan ses på stenen. Sagnet findes i mange varianter rundt om i landet og vidner om kampen mellem den gamle nordiske gudetro og den nye

Dammostenen

Sidste gletscher over Fyn i Weichsel-istiden (sidste istid)

kristendom. Det siges også at stenen vokser, når den lugter nybagt brød.

Dammestenen blev fredlyst 1846 og skænket til staten af godsejer Dons til Hesselagergård. Det var meget fremsynet, idet de fleste store sten er sprængt i luften og brugt til vejmaterialer og ledpæle.

Welcome to the largest stone in Denmark. The stone has a circumference of 45.8 m, and measures 9.8 m from ground level to its highest point. It is almost certainly much larger, but the rest of the stone is still buried in earth. It is presumed to have a surface area of around 370 m² and to weigh around 1,000 tons. The Dammestenen Stone is light redgrey medium grain granite and contains narrow bands of lava, which hardened in the cracks in the original bedrock.

According to one theory, the stone was carried to its current location by a glacier from the south-east. The stone originally comes from the Baltic Countries. It melted out of the ice and settled in the moraine clay here. The glacier continued to glide onwards, polishing and rounding the south-east face of the stone. The gravel in the base of the glacier has also scored stripes in the stone, thus showing the direction of the glacier's movement.

Sie stehen vor dem größten Stein Dänemarks. Der Stein hat einen Umfang von 45,8 m und eine sichtbare Höhe von 9,8 m. In Wirklichkeit ist der Stein weitaus höher, ein großer Teil steckt jedoch in der Erde. Sein Rauminhalt beträgt schätzungsweise 370 Kubikmeter, er wiegt ungefähr 1.000 Tonnen. Dammestenen besteht aus einer hellen rotgrauen, mittelkörnigen Granitart, an einigen Stellen sind schmale Schichten aus Lava zu sehen, die in Spalten des ursprünglichen Urgesteins erstarrt ist.

Infolge der Eistheorien wurde der Stein von einem Eisgletscher aus Südosten an diese Stelle befördert. Der Stein stammt aus den Baltischen Ländern. Er wurde durch die Eisschmelze freigelegt und hatte sich im Moränenlehm vor Ort festgesetzt. Der Gletscher glitt über den Stein hinweg und schliff ihn gegen Südosten rund. Der in der Eissole befindliche Kies ritzte Streifen in den Stein und hat so die Bewegungsrichtung des Eises markiert.